

Nationalräkenskaper enligt ENS 95, kvartalsvis 2009

NR0103

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

A	Administrativa uppgifter	2
A.1	Ämnesområde.....	2
A.2	Statistikområde.....	2
A.3	SOS-klassificering.....	2
A.4	Statistikansvarig.....	2
A.5	Statistikproducent.....	2
A.6	Uppgiftsskyldighet.....	3
A.7	Sekretess och regler för behandling av personuppgifter.....	3
A.8	Gallringsföreskrifter.....	3
A.9	EU-reglering.....	3
A.10	Syfte och historik.....	3
A.11	Statistikanvändning.....	3
A.12	Uppläggning och genomförande.....	4
A.13	Internationell rapportering.....	4
A.14	Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	5
B	Kvalitetsdeklaration	5
B.0	Inledning.....	5
B.1	Innehåll.....	5
1.1	Statistiska målstorheter.....	5
1.1.1	Objekt och population.....	5
1.1.2	Variabler.....	5
1.1.3	Statistiska mått.....	6
1.1.4	Redovisningsgrupper.....	6
1.1.5	Referenstider.....	6
1.2.	Fullständighet.....	6
B.2	Tillförlitlighet.....	6
2.1	Tillförlitlighet totalt.....	6
2.2-2.3	Dessa avsnitt är inte relevanta för beskrivning av nationalräkenskaperna.....	7
B.3	Aktualitet.....	7
3.1	Frekvens.....	7
3.2	Framställningstid.....	7
3.3	Punktlighet.....	7

<i>B.4</i>	<i>Jämförbarhet och sam användbarhet.....</i>	<i>7</i>
4.1	Jämförbarhet över tiden.....	7
4.2	Jämförbarhet mellan grupper	7
4.3	Sam användbarhet med annan statistik	7
<i>B.5</i>	<i>Tillgänglighet och förståelighet.....</i>	<i>8</i>
5.1	Spridningsformer.....	8
5.2	Presentation	8
5.3	Dokumentation	8
5.4	Tillgång till primärmaterial	9
5.5	Upplysningstjänster.....	9

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Nationalräkenskaper

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Nationalräkenskaper

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS)



För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100)

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: SCB, NR
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Monica Nelson Edberg
Telefon: 08-506 945 66
Telefax: 08-506 942 96
E-post: fornamn.efternamn@scb.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: SCB, NR
Postadress: Box 24 300, 104 51 Stockholm
Besöksadress: Karlavägen 100
Kontaktperson: Monica Nelson Edberg
Telefon: 08-506 945 66
Telefax: 08-506 942 96

E-post:

fornamn.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Nationalräkenskaperna, NR, beräknas på uppgifter från andra statistikproducenter (huvudsakligen vid SCB, men också flera vid SAM-myndigheter), administrativt material och andra uppgifter. Information om uppgiftsskyldighet framgår av respektive enskild undersökning. För underlag till officiell statistik föreligger i regel uppgiftsskyldighet och detta regleras i lagen om den officiella statistiken, 2001:99.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 24 kap. 8 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Särskilda gallringsföreskrifter finns inte. Resultaten långtidslagras.

A.9 EU-reglering

- Europeiska Rådets förordning (EG 2223/96) om Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen (ENS95)
- Rådets direktiv 89/130 EEG (Euratom) m.fl. tillämpningsföreskrifter om harmonisering av beräkningarna av bruttonationalinkomsten (BNI) till marknadspriser
- Rådets förordning 3605/93 (excessive deficit procedure)
- Rådets förordning (EC) 1161/2005 om beräkning av kvartalsvisa icke-finansiella sektorräkenskaper

A.10 Syfte och historik

Nationalräkenskaperna (NR) sammanfattar och beskriver i form av ett kontosystem med kompletterande tabeller Sveriges ekonomiska aktiviteter och utveckling. Ansvaret för NR flyttades över från Konjunkturinstitutet till SCB 1963/1964. Kvartalsvisa nationalräkenskaper har producerats sedan 1970.

A.11 Statistikanvändning

NR används som underlag för analys av Sveriges ekonomi på kort och lång sikt. NR används bl.a. av Finansdepartementet som underlag för nationalbudgeten och för långtidsutredningarna och av Konjunkturinstitutet för löpande konjunkturanalys och prognoser. NR används också av Riksbanken, olika statliga organ och myndigheter, arbetsmarknadsorganisationer och av privata organisationer och företag som underlag för samhällsekonomisk analys och bedömningar.

Uppgiften om BNI (bruttonationalinkomst) används som ett av underlagen för att fastställa medlemsavgiften till EU. BNI används också som underlag för beräkning av landets bidrag till andra internationella organisationer som FN och

OECD. BNI används också som referens vid fastställande av nivån på Sveriges u-landsbistånd.

Uppgifter från NR används vid beräkningen av de så kallade konvergenzkriterierna (Maastrichtöverenskommelsen). Det rör uppgifter om offentliga sektorns finansiella sparande i relation till BNP samt den offentliga sektorns konsoliderade bruttoskuld, från finansräkenskaperna, som också sätts i relation till BNP.

A.12 Uppläggnings och genomförande

En omfattande mängd information från olika statistiska undersökningar, administrativa register och även indikatorbaserade modellberäkningar för olika aktiviteter/delområden bearbetas och inordnas i det enligt internationella riktlinjer definierade NR-systemet. Konsistensprövning och avstämning görs av alla uppgifter så att data baserade på tillförsel respektive på användning balanserar.

Redovisning görs i löpande och fasta priser. Fastprisberäkningen i NR görs i enlighet med rekommendationerna i SNA/ENS med rullande basår. Det innebär att för varje år görs fastprisberäkning i närmast föregående års priser. En tidsserie blir därmed värderad till olika prisnivåer. Dataserierna kedjas till ett gemensamt referensårspris, enligt en s.k. kedjeindexmetod. Fördelen med denna metod är att man alltid väger ihop NR-aggregaten med senast tillgängliga information och att ingen del av systemet får felaktig vikt på grund av relativa prisförändringar. NR redovisas för närvarande med år 2000 som referensår.

Kedjeindexmetoden infördes i Sverige 1999, i samband med övergången till ENS 95. Tidigare användes vid fastprisberäkningarna av NR prisindex med ett fast basår, senast år 1991. Det fasta basåret innebar att de olika grundposterna i NR-systemet vägdes ihop med de prisrelationer som rådde 1991.

Redovisningen med referensårspriser innebär att de olika grundposterna och aggregaten inte är summerbara. Det går alltså inte att summera försörjningsbalansens delposter och därmed få BNP. Varje enskild serie måste kedjas separat och på den nivå man vill analysera.

När en årsberäkning har gjorts, anpassas kvartalen så att fullständig överensstämmelse finns.

Kalenderkorrigerade och säsongrensade estimat redovisas för förädlingsvärden och arbetade timmar.

A.13 Internationell rapportering

Rapportering görs vid varje publiceringstillfälle till Eurostat och OECD enligt fastställda mallar för alla EU-medlemsländer. Även andra internationella organisationer som exempelvis IMF International Monetary Fund och ECB Europeiska Centralbanken får löpande information.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

En reviderad näringsgrensindelning, SNI 2007, introduceras från och med 2008 i flera av de undersökningar och den primärstatistik som används vid sammanställningen av nationalräkenskaperna. NR kommer emellertid inte att redovisas enligt SNI 2007 förrän från och med hösten 2011 enligt direktiv för alla EU-länderna.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Nationalräkenskaperna, NR, beskriver inom ramen för ett slutet kontosystem produktionen och dess användning, inkomstbildning, inkomstomfördelning och inkomstanvändning, kapitalbildning samt transaktioner med utlandet.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

1.1.1 Objekt och population

Beräkningarna omfattar den ekonomiska aktivitet som äger rum på svenskt territorium samt de transaktioner som sker över Sveriges gränser. I beräkningarna ska ingå alla ekonomiska transaktioner som har skett enligt en frivillig överenskommelse.

1.1.2 Variabler

Produktionen redovisas fördelad på näringslivet, statliga respektive kommunala myndigheter samt hushållens ideella organisationer och med branschvis underindelning av näringslivet. För varje bransch redovisas bruttoproduktionsvärde, förbrukning och förädlingsvärde, samt förädlingsvärdets komponenter: löner, sociala avgifter, övriga produktionskatter och -subventioner samt driftsöverskott. Summan av samtliga förädlingsvärden ger värdet av BNP mätt från produktionssidan.

Produktionens användning redovisas uppdelad på hushållens och dess ideella organisationers konsumtion, statlig och kommunal konsumtion, fasta bruttoinvesteringar, lagerinvesteringar, investeringar i värdeföremål och export med omfattande underindelningar. Summan av användning med avdrag för import ger BNP mätt från användningssidan (den s.k. försörjningsbalansen).

Faktorinkomsterna löner och driftsöverskott visas fördelade på sektorerna icke-finansiella företag, finansiella institutioner, stat, kommun, socialförsäkringssektor samt hushåll liksom inkomsternas omfördelning i form av transfereringar av olika slag, disponibel inkomst, sparande, kapitaltransaktioner samt finansiellt sparande.

I NR ingår också branschvisa sysselsättningsuppgifter, avseende medelantal

sysselsatta och arbetade timmar.

1.1.3 Statistiska mått

Redovisning görs i löpande och fasta priser.

Kedjeindexmetoden infördes i Sverige 1999 för beräkning av förändringstal, i samband med övergången till ENS 95. NR redovisas för närvarande med år 2000 som referensår.

Kalenderkorrigerade och säsongrensade värden beräknas för förädlingsvärden och arbetade timmar.

1.1.4 Redovisningsgrupper

NR redovisas enligt flera olika indelningsgrunder, några av de viktigaste är:

- Bransch, aggregat av SNI 2002, cirka 40
- Institutionell sektor, 4 huvudsektorer
- Ändamål (hushållens konsumtion) 12 huvudändamål
- Varaktighetsgrupp (hushållens konsumtion) 7 ändamål.

1.1.5 Referenstider

Kvartal

1.2. Fullständighet

Inget statistiskt underlag har en fullständig täckningsgrad. Men för att eftersträva bästa fullständighet sammanställs NR med hjälp av information över såväl produktionssidan som användningssidan i ett system av dubbel bokföring så att transaktioner redovisas från både den mottagande och den köpande partens sida. Informationen bryts ner på en nivå som omfattar ca 70 produktgrupper vilket ger möjligheter till analys och kontroll av de ingående posterna. I de fall tillgång inte stämmer överens med användning sker extra kontroller av underlagen och balansering görs med hjälp av de uppgifter som har störst osäkerhet.

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Nationalräkenskaperna baseras på ett stort antal primärstatistikkällor och tillförlitligheten beror till stor del på kvalitén i de olika källorna. Något samlat mått på tillförlitligheten är inte möjligt att åstadkomma på grund av den stora mängden källor och de modellkompletteringar och den avstämning som görs.

EU har dock krav på att medlemsländernas kalkyler ska vara korrekta, uttömmande och jämförbara så att de kan vara ett bra underlag för bl.a. medlemsavgifter och olika subventioner. Eurostat genomför därför revisioner av årsräkenskaperna för att se att bästa möjliga underlag och modeller används för kalkylerna.

2.2-2.3 Dessa avsnitt är inte relevanta för beskrivning av nationalräkenskaperna.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Kvartal

3.2 Framställningstid

Kvartalsräkenskaper publiceras för kvartalen 1, 3 och 4 inom 60 dagar efter utgången av ett kvartal, något varierande olika kvartal. För kvartal 2 görs en snabbversion som underlag för regeringens höstbudget. Snabben publiceras efter drygt 30 dagar, medan den ordinarie beräkningen av andra kvartalet kommer först efter drygt 70 dagar.

3.3 Punktlighet

Publiceringen sker enligt publiceringsplan för serien Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Serierna enligt ENS 95 startar för närvarande 1993. En tillbakaskrivning har till viss del gjorts för perioden 1980-1992, i vilken nuvarande rekommendationer och klassifikationer har använts på tidigare publicerade uppgifter. Tidsperioden 1980-1992 finns dock endast i betydligt mer aggregerad form än serien 1993 och framåt. Äldre serier baseras på tidigare internationella rekommendationer enligt SNA 68.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

NR görs i enlighet med det Europeiska national- och regionalräkenskapssystemet, ENS 95, vilket är ett internationellt jämförbart räkenskapssystem av en total ekonomi och av dess samband med andra totala ekonomier. ENS 95 är helt konsistent med System of National Accounts (SNA 93), vilket har utarbetats under gemensamt ansvar av FN, IMF, EU, OECD och Världsbanken. ENS 95 har dock inriktats mer på förhållandena och databehoven inom EU. I likhet med SNA är ENS harmoniserat med de begrepp och klassifikationer som används i många andra sociala och ekonomiska statistiksystem. Därför kan ENS fungera som central referensram för social och ekonomisk statistik i EU och dess medlemsländer. Eurostat utför kontinuerligt revisioner av medlemsländernas beräkningar för att säkerställa kvalitet och jämförbarhet mellan de olika länderna.

4.3 Sam användbarhet med annan statistik

Beträffande jämförbarhet med statistik som publiceras över olika delområden av svensk ekonomi, så är det sällan möjligt att hitta exakt samma uppgifter i NR-systemet. När nationalräkenskaperna sammanställs och avstäms används en mängd olika primärstatistiska uppgifter. De använda underlagen har ofta täckning och definitioner som inte helt motsvarar NR-systemets krav, varför

tillägg och korrigeringar görs. I NR-systemet kontrolleras och konsistensprövas uppgifterna. Om tillgängliga data inte ger en samstämmig bild av den ekonomiska utvecklingen innebär det att justeringar vidtas i NR. I de svenska nationalräkenskaperna sker en fullständig beräkning av BNP från såväl produktions- som användningssidan. Dessa beräkningar ger aldrig exakt samma BNP-utveckling och därför görs korrigeringar av olika underlagsdata. Detta leder till att publicerade uppgifter från primärstatistik och NR ibland kan avvika från varandra. Avvikelse kan också förekomma p.g.a. att aktualiteten kan vara olika. Definitionsskillnader förekommer t.ex. beträffande utrikeshandeln och mot företagets redovisning av investeringar. Det finns även skillnader mellan industriproduktionsindex och NR:s beräkning av industriproduktionen. Primärstatistiken beräknas t.ex. till skillnad mot i NR med ett fast basår (2000) och omfattar endast ren varuproduktion. Ett annat exempel är att heltäckande lagerförändringar redovisas endast i NR. Publicering utanför NR av lageruppgifter sker endast för gruvor och annan mineralbrytning samt tillverkningsindustri. I NR ingår dessutom bl.a. uppgifter för varuhandelns lagerförändringar.

När en årsberäkning av NR har gjorts, anpassas kvartalsstatistiken så att fullständig överensstämmelse erhålls.

B.5 Tillgänglighet och förstälighet

5.1 Spridningsformer

Nationalräkenskaperna publiceras i BNP-kvartal, på SCB:s hemsida, SCB:s statistiska databaser (SSD), Statistisk årsbok, Nordisk statistisk årsbok, Publikationer och databaser från OECD, Eurostat, FN, IMF. Delar av materialet finns även i skriftserie Konjunkturläget av Konjunkturinstitutet samt i finansplanen av finansdepartementet.

5.2 Presentation

BNP-kvartal är en text- och tabellsamling som innehåller pressmeddelande, fördjupande texter som förklarar utvecklingen, en översiktlig genomgång av primärstatistiken, revideringsrutiner samt avstämningsprocessen. Publikationen innehåller tre tabeller över försörjningsbalansen som täcker de sex senaste åren, uppgifterna tabellerna finns i löpande priser, fasta priser samt i säsongrensade termer.

5.3 Dokumentation

- System of National Accounts SNA 93 föreligger bl.a. på engelska, men är inte översatt till svenska. ISBN 92-1-161352-3.
- ENS 95 är den svenska versionen av ESA 95, European System of Accounts

På SCB:s hemsida finns följande material:

- Beräkningsrutiner för nationalräkenskaperna, vilket är ett 200-sidigt dokument som på ett något mer översiktligt sätt än de andra dokumenten beskriver källor, beräkningsmetoder och avstämningshantering i NR.
- BNI-dokumentation, som är en detaljerad beskrivning av metoder och källor för årsberäkningarna i löpande priser.
- Fastprisdokumentation av årsberäkningarna i NR.
- Regionala räkenskaper, som beskriver innehåll samt vilka metoder som används när BNP bryts ner på regional nivå, till den s.k. Bruttoregionprodukten, BRP.
- Säsongrensning av nationalräkenskaperna, som beskriver använda metoder för säsongrensning.

5.4 Tillgång till primärmaterial

Inte aktuellt.

5.5 Upplysningstjänster

Möjligheter finns att beställa särskilda bearbetningar och sammanställningar. Förfrågningar kan ställas till nrinfo@scb.se.